

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньо-професійної програми

Олександра СИДОРЕНКО
від "30" жовтня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри
соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ
від "01" вересня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етнопсихологія

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – Практична психологія

Спеціальність – 053 Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Кропивницький-Херсон – 2025

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Етнопсихологія
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Наталія Проскурка, доцент кафедри соціальних та поведінкових наук, кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація	номер телефону викладача: 0975370909 адреса електронної пошти: proskurka_n@ksaeu.kherson.ua адреса електронної пошти кафедри: <u>dep.sbs@ksaeu.kherson.ua</u>
Графік консультацій	Вівторок
Програма дисципліни	ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, МЕТОДОЛОГІЯ І ЗАВДАННЯ ЕТНОПСИХОЛОГІЇ Поняття етнопсихології. Об'єкт та предмет етнопсихології. Зв'язок етнопсихології з іншими науками. Методологія етнопсихології. Загальна методологія етнопсихології. Принципи етнопсихології. Основні методи етнопсихології. Додаткові методи етнопсихології: метод вивчення етнічних стереотипів, контент-аналіз, кількісні методи, метод моделювання, регіональна картотека людських відносин. Перспектива розвитку етнопсихології як науки. ТЕМА 2. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ЕТНІЧНИХ СПІЛЬНОТ Поняття етносу. Ознаки етносу. Нація як велика соціальна група. Психологія нації. Структура психології нації. Сміслоутворюючі і динамічні компоненти психології нації. Національний характер, його особливості. Характеристика національного темпераменту. Структурні компоненти національної ментальності. Національний склад розуму. Національні почуття і настрої. Особливості формування національних почуттів. Національні традиції і звички. Структура національно-психологічних особливостей. Специфіка прояву мотиваційно-фонових особливостей. Властивості національної психології. ТЕМА 3. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕТНІЧНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ТА ЕТНІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ Поняття етнічної самосвідомості. Специфічні функції національної психіки. Етнічна самоідентифікація особистості. Явище подвійної етнічної свідомості. Етнічна ідентичність. Етногенез – історичний розвиток етносу. П'ять етапів розвитку етнічної ідентичності за Т. Г. Стефаненко. Етапи становлення етнічної ідентичності за Ж. Піаже. Класифікації етнічної ідентичності. Види відхилень від норми етнічної ідентичності. Етнічна індіферентність, або космополітизм. Феномен зростання етнічної ідентичності. Криза етнічної ідентичності. Ознаки кризи етнічної ідентичності. ТЕМА 4. МЕХАНІЗМИ МІЖГРУПОВОГО СПРИЙНЯТТЯ І ДЕТЕРМІНАНТИ ЕТНІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ Міжетнічна взаємодія. Види етнічної взаємодії. Форми міжетнічної взаємодії. Етноцентризм як певна структура менталітету людини. Показники етноцентризму. Патологічний етноцентризм. Шляхи подолання етноцентризму. Етнічні стереотипи як різновид соціальних стереотипів. Характеристики етнічних стереотипів.

	Види етнічних стереотипів. Механізми формування стереотипів. Умови формування етнічних стереотипів. Функції етнічних стереотипів. Етнічні символи. Функції символів. Механізми етнічної символізації. ТЕМА 5. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕТНІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЗАЄМОВІДНОСИН ЛЮДЕЙ Міжетнічні відносини. Класифікація міжетнічних відносин. Класифікація етапів розвитку міжетнічних відносин. Тип міжетнічних відносин Р. Парка. Тип «завоювання і домінування». Тип «створення колоній». Тип «завоювання етносу». Процеси взаємодії етнічних спільнот. Колоніалізм як тип міжетнічних взаємовідносин. Характеристики колоніальної ситуації. Фактори, що обумовлюють реакцію і поведінку завойованого народу на колоніальну ситуацію. Основа влади колонізаторів. Специфіка влади завойованої країни. Предмети сприйняття у взаємовідносинах колонізаторів і завойованого народу. Цілі колонізації. ТЕМА 6. ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА ЕТНІЧНИХ КОНФЛІКТІВ Поняття міжетнічної напруженості. Характеристики міжетнічної напруженості. Фази міжетнічної напруженості. Характеристики поняття міжетнічного конфлікту. Стадії протікання міжетнічних конфліктів. Фактори виникнення міжетнічних конфліктів. Види міжетнічних конфліктів. Мотиви міжнародних конфліктів. Тероризм як заздалегідь обдумане, політично вмотивоване насильство. Загальні ознаки тероризму. Класифікація тероризму, за критерієм цілі і характер учасників терористичної діяльності. Активізація протидії актам міжнародного тероризму. ТЕМА 7. НАЦІОНАЛЬНА ТА СВІТОВА КУЛЬТУРА ЯК ОБ'ЄКТ ВТІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ НАРОДІВ Культура. Національна культура та її функції. Етноцентризм. Культурний релятивізм. Елементи культури: поняття, відносини, цінності, правила. Напрями відродження національної культури. Соціально-психологічні аспекти національного виховання. ТЕМА 8. АДАПТАЦІЯ ДО НОВОГО КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА Адаптація, аккультурація і пристосування. Значення міжкультурної адаптації. Культурний шок і етапи міжкультурної адаптації. Чинники адаптації до нового культурного середовища.
Мова викладання	Українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Навчальна дисципліна спрямована на формування системи загальнотеоретичних і прикладних знань у сфері етнічної психології. Етнопсихологія є обов'язковим компонентом ґрунтовної підготовки здобувача вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія; передбачає ознайомлення студентів з фундаментальними знаннями сучасної психологічної науки, основними напрямками психологічних досліджень у вітчизняній та зарубіжній психології; закономірностями становлення особистості в онтогенезі. Вказана галузь психології є однією з важливих в системі підготовки майбутніх психологів, на якій будується подальше формування психологічних уявлень про принципи та механізми взаємодії соціальних груп на основі різних етносів. Курс «Етнопсихологія» спрямований на створення загальних теоретичних основ наукового світогляду здобувачів, цілісного уявлення про особливості розвитку психології різних етносів. Вивчення курсу «Етнопсихологія»
-----------------------	---

	спирається на знання із загальної психології та соціальної психології. Етнопсихологія відіграє важливу роль у практичній діяльності майбутніх фахівців з психології. Крім того, вагомою є роль формування здатності компетентно вирішувати складні практичні задачі в сфері етнічних конфліктів, з якими зустрічається психолог в своїй практиці.
Інформаційний пакет дисципліни	Наводиться Веб-посилання на навчально-інформаційний портал університету, де знаходяться робоча програма навчальної дисципліни та силабус навчальної дисципліни.

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою викладання даної навчальної дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності в умовах постійної міжетнічної взаємодії у різних сферах життєдіяльності суспільства через підвищення рівня компетентності з питань етнопсихології.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення дисципліни є отримання цілісного уявлення про основні особливостей поведінки представників різних народів, що дозволяє зрозуміти глибинні витоки менталітету та цінностей. Знання з етнопсихології є незамінним інструментом для побудови ефективної комунікації в бізнесі, політиці та повсякденному житті, допомагаючи уникати конфліктів і долати культурні бар'єри в міжкультурній комунікації. Знання етнічних особливостей сприяє успішній адаптації в новому середовищі та допомагає фахівцям підбирати індивідуальні підходи до навчання та надання психологічної допомоги.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові)	СК 12. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнаванні міжкультурних проблем у професійній практиці. СК 14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПРН 21. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів. ПРН 22. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень. ПРН 23. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2025-2026
Семестр	6
Курс	3
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Соціальна психологія
Постреквізити	Диференціальна психологія

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	16
Практичні / Семінарські	14
Лабораторні	
Самостійна робота	60
Форма підсумкового контролю	Залік

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальний процес потребує використання мультимедійного проектора, навчального простору, в якому меблі можуть бути переміщені в ході заняття
Обладнання	Мультимедійне обладнання

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговоренні дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Практичні та самостійні роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від загальної суми балів за конкретне заняття). Умови перескладання. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час опитування на практичних заняттях. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується здобувачем (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття та самостійні роботи, незалежно від причини пропуску, здобувач відпрацьовує згідно з графіком консультацій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин

	(хвороба, міжнародне стажування) відбувається за рахунок виконання і здачі завдань та теоретичних матеріалів з пропущених тем. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущені заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни.
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
		Годин				Балів
		лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Тема 1	Предмет, методологія і завдання етнопсихології	2		2	7	10
Лекція	Предмет, методологія і завдання етнопсихології	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв’язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.				6	6
Тема 2	Сутність і структура етнічних спільнот	2		2	8	10

Лекція	Сутність і структура етнічних спільнот	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.				8	6
Тема 3	Психологічні аспекти формування етнічної самосвідомості та етнічної ідентичності	2		2	8	10
Лекція	Психологічні аспекти формування етнічної самосвідомості та етнічної ідентичності	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.				8	6
Тема 4	Механізми міжгрупового сприйняття і детермінанти етнічної поведінки	2		2	7	10
Лекція	Механізми міжгрупового сприйняття і детермінанти етнічної поведінки	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість				7	6

	засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.					
Тема 5	Характеристика етнічних особливостей взаємовідносин людей	2		2	7	10
Лекція	Характеристика етнічних особливостей взаємовідносин людей	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.				7	6
Тема 6	Психологічна специфіка етнічних конфліктів	2		2	8	10
Лекція	Психологічна специфіка етнічних конфліктів	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.				8	6
Тема 7	Національна та світова культура як об'єкт втілення національної психології народів	2		2	6	10
Лекція	Національна та світова культура як об'єкт втілення національної психології народів	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни				6	6

	передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.					
Тема 8	Адаптація до нового культурного середовища	2				10
Лекція	Адаптація до нового культурного середовища	2				2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів.				8	8
ПК ЗЧ	Підсумковий контроль					20
	Разом за ЗЧ	16		14	60	90 год 100 б
	Всього за дисципліною	16		14	60	90 год 100 б

9. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування Обробка лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу, наукові праці, монографії.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо Методи навчання: проблемно-пошукове навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); евристичні методи); дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення); тестування; узагальнення; ілюстративний; графічний

Лабораторні	Не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Самостійна робота допоможе студентам опанувати навичками добору і самостійної роботи з джерелами законодавчо-нормативного та навчального характеру, а також на основі вивчення, узагальнення, систематизації й аналізу матеріалів (в тому числі і фактичних) робити відповідні висновки, рекомендації. 1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. 3. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. 4. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички здобувачів

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, есе, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі); презентація самостійної роботи здобувача; практичний контроль (під час практичних робіт); тестовий контроль. Види поточного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, звіт з практичних робіт, реферат, презентація. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Здійснюється у формі комплексного тестування за темами змістової частини (тестування з використанням комп'ютерної техніки)	
Підсумковий контроль	
Підсумковий контроль здійснюється відповідно до змістової частини освітньої програми, індивідуального плану здобувача вищої освіти і робочого навчального плану, графіку освітнього процесу і затверджених навчальних програм з дисципліни, розроблених на основі освітньої програми спеціальності. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Форма контролю: залік. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.	

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Разом за семестр
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ПК ЗЧ	Max 100
Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 20	

11. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	1. Етнопсихологія / Укладачі Ольховецький С.М. Ольховецький В. С. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2019. 155 с. 2. Купчишина В. Ч. Етнопсихологія: навчально-методичний посібник. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2021. 136 с. 3. Кириченко Тетяна. Етнопсихологія. Навчально-методичний посібник. 2017. 269 с. 4. Левус Н. І. Етнопсихологія: метод. матеріали до навч. Курсу. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 49 с. 5. Етнопсихологія : підручник / В. М. Павленко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с 6. Етнопсихологія: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта» / укладач О.Ю. Воронова. Мукачево: МДУ, 2019. 50 с. 7. Савицька О. В., Співак Л. М. Етнопсихологія: навч. посіб. Київ: Каравела, 2011. 264 с.
Додаткова	1. Абрамова І. Г. До проблеми української ментальності // Вісник Запорізького національного університету. Серія: філологічні науки. 2008. № 2. С. 7–11. 2. Адрерсон Б. Уявлені спільноти: міркування щодо походження й поширення націоналізму. Київ: Критика, 2015. 271 с. 3. Гнатенко П. І. Український національний характер.. Київ: Либідь, 1997. 234 с. 4. Губко О. Психологія українського народу: наукове дослідження у 2 кн. Кн. 2: Психологічні особливості наших країн у міжчасі Трипілля – сучасна Україна. Київ: ТОВ «Видавництво друкарня Діло», 2013. 400 с. 5. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового знання: історико-теоретичний вимір: монографія. Київ: САММІТ-КНИГА, 2015. 432 с. 6. Павленко В. М., Таллін С. О. Етнопсихологія: навч. посібник. Київ, 2011. 344 с.

	7. Психологія мас: навч. посіб. / автор-упорядник Я. Є. Кальба. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 208 с. 8. Степко М.Т. Буття етносу: витоки, сучасність, перспективи (філософсько-методологічний аналіз). Київ: Знання, 1998. 251 с. 9. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. Київ: Знання, 2006. 342 с.
Інформаційні ресурси	1. Студентський портал URL: https://stud.com.ua 2. Он-лайн підручники 3. URL: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z811.html 4. Підручники он-лайн URL: http://osvita.ua 5. Бабій Н. Особливості етнопсихологічних уявлень дітей старшого дошкільного віку Український науковий журнал «Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації». 2011. №2. С. 253. URL: http://www.social-science.com.ua/.../472_ 6. Етнопсихологічні особливості функціонування української родини. URL: http://www.zag-pedagogika.at.ua/publ. 7. Кривонос І. В. До джерел української етнопсихології [Текст] / Кривонос І.В. // Педагогіка і психологія. 2007. С. 203. URL: http://www.e-catalog.mk.ua/.../cgiirbis_64.exe. 8. Релігійність та етнопсихологічні характеристики українців. URL: http://www.osvita.ua/vnz/reports/relig/21476. 9. Слюсаревський М., Кривонос І. Просторово-часовий континуум етнопсихологічного дослідження: парадигмальні засади та досвід побудови // Соціальна психологія. 2005. № 6 (14). С. 3-17. URL: http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3. 10. Юрченко В.І. Етнопсихологічні чинники формування «Образу-Я» особистості // Вісник психології і педагогіки. URL: http://www.psyh.kiev.ua. 11. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України — https://mon.gov.ua/ 12. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського — http://www.nbuv.gov.ua/ 13. Офіційний сайт ХДАЕУ — https://www.ksau.kherson.ua/ 14. Освітній портал (Moodle) ХДАЕУ — http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/ 15. Наукова бібліотека ХДАЕУ — https://www.ksau.kherson.ua/news-2/nnb.html 16. Кафедра соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ — 17. https://www.ksau.kherson.ua/econom/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA.html